

«Каралы»

Хаттама №1

Әдістемелік отырыста бірлеск

жетекшісі: Еркеева А.

«7» тамыз 2023 жыл

«Келісілі»

Директордың оку-ісі жөніндегі

орынбасары:

Асилбекова А.Н.

«7» тамыз 2023 жыл

«Бекітім»

Педагогикалық кенес  
шешімімен мектеп директоры

Оралова К.

«7» тамыз 2023 жыл

**№19 Б.Майлип атындағы жалпы орта білім беретін  
коммуналдық мемлекеттік мекемесі.**

**ӨМІР ҚАУПСІЗДІК НЕГІЗДЕРІ  
КҮНГІЗБЕЛІК – ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР**

Дене шынықтыру пәні

Сыныбы: 6 «А», «Ә», 7 «Ә»

Пәннің жалпы сағаты: 15

такырыптық күнгізбелік жоспар  
бекітілген бағдарламаға сәйкес әйрленген.

Пан мұғалімі: Аблымталиев Н.К

Хаттама №1

**2022-2023 оку жылы**

## Түсінік хат

- Әмір қауіпсіздігі негіздері, ережелерінің маңызды : - әмір сұрулған қауіпсіз және категердің жағдайларын көрудүү; - жүйенін қызымет көрсету объектістің ескеріп, жана техника мен технология үрлестерін қазіргі заманғы экологийлық тапаптарга сай жоспарлау;

- тұрғындар мен ондіріс қызыметкердік, аудиопарашылық объектістің төтение жағдай көзінде аптағтар, стихиялық категерлер және оларды запалсыландаудың көзіндегі жоспарлау мен сауатты шешім кабылдау үшін кажет. "Әмір қауіпсіздігі" - аламның төтение жағдай көзіндегі әмір сұру ортасы мен қауіпсіз қарым-қатынасының, шаруашылық объектілерінің тұракты жұмыс істеу әдістерін, табиги және технологиялық сипаттасты төтение жағдайларды ескерту мен салдарын жою және осы заманғы замандау қурауларының колданылуы мәселелерін жөртеді. Бұл жұмыста мыналай мәселелердің жәй-куйі мен жағымсыз факторлары қаралады:

- аламның тұрғылған ортасымен қарым-қатынасының қауіпсіздігін камсызландауды принциптері, физиология негіздері және онын қызыметтікін колайлы жағдайлары;
- жаракаттаушы, запалы және замылғалың факторларды аламға эсерінің анатомиялық-физиологиялық факторлары, оларды біргейlestіругу принциптері, техникалық куралдар мен техникалық процесстердің қауіпсіздігін арттыру;
- шаруашылық объектілерінің төтение жағдайлары жұмыс істеу тұрактылығын зерттеу әдістері;
- ТЖ мен онын салдарын болижай;
- Төтение жағдайларда халық пен шаруашылық объектілерінің ондірістік қызыметкерлерін қорғау және ТЖ салдарын жою жөннелегі шаралардың әзірлеу;
- Грипшлік қауіпсіздігін нормативтік - техникалық және үйнамлық негіздері.

Әмірден қымбат еш нарсе жок, ейткені әмірде бәрі бар. Қазіргі заманда әмір ең қымбат байлық болып келеді. Аламның ең негізгі маңызды ол әмірдің сактап калу, ейткені ол қынсыз. Алам осы әмірдегі әмір сұру магнасын іздейді, жоспар құрайды, сол жоспарларды іске асыру үшін жасайды және үйренеді. Көбінесе жағдайларда өз әмірін сактап калу және өз жақындарының әмірін сактап калу жағдайлар кезінде. Әмір қауіпсіздік негіздерін ӘР ҚАЙСЫСЫ белуіне байланысты болады. Мысалы: алғашқы медициналық көмек төтение жағдайлар кезінде. Әмір қауіпсіздік негіздерін ӘР ҚАЙСЫСЫ белу керек және де әр кайсысы түсініп отыру керек, өз уақыттыңда бәрін дұрыс жасаудың біздің деңсаулығымызға және әзімдің әмірімізге, балалардың манызды екенин белу керек. Қай жерде сіз болсаныз, жағыз, достарымен, отбасымен, жолда жұмысқа бара жатканда, демалыста немесе үйде, арқашанда есінізде сактандыз, әмірде көтеген жағдайлар болады. Олар алғеттегідей әр-түрлі жағдайларға әкеліп соктырады. Сендер бұндағы жағдаймен кездесеніп сабырлық сактау керек – сіздің оған жасаған комегіңіз оның әмірін сактап калуына мүмкіндік жасайды. Сол себептен буны белу және оны дұрыс колдану біздің міндетіміз.

## Өмір қауіпсіздігінің негіздері (ӨҚН)

**5 сынып**

Сабак №	Тәжірибелер	Сағат саны	Оғөтіл күні. Сыныбы		
			5 <sup>a</sup>	5 <sup>o</sup>	5 <sup>b</sup>
1	Адамның табигаттағы бетінінше өмір сүруі.	1			
2	Жарқат алған кезде меминнелік комек көрсету жолдары	1			
3	Жер енгініңі	1			
4	Жер сілкініңі				
5	Жердің онырылуы мен сел, қоқпіліңің орын алуды	1			
6	Дауыл боран	1			
7	Әсері мұқты үліг заттардан үлгіндең көрсетілген адамшы меминнелік комек көрсету	1			
8	Әртүрлі жаракат алу жағдайлардағы алғашқы меминнелік комек	1			
9	Әртүрлі жаракат алу жағдайлардағы алғашқы меминнелік комек	1			
10	Жаппай жаракат алу көйнегі алғашқы меминнелік комек	1			
11	Жаппай жаракат алу көйнегі алғашқы меминнелік комек	1			
12	Жара мен жаракат алу жағдайларында алғашқы меминнелік комек көрсету	1			
13	Жара мен жаракат алу жағдайларында алғашқы меминнелік комек көрсету	1			
14	Денсаулық және саласынан өмір салды турады жағын түсінік	1			
15	Денсаулық және саласынан өмір салды турады жағын түсінік	1			

## Өмір қауіпсіздігінің негіздері (ӨҚН)

**6 сынып**

Сабак №	Тәжірибелер	Сағат саны	Оғөтіл күні. Сыныбы	
			6 <sup>a</sup>	6 <sup>o</sup>
1	Адамның табигаттағы бетінінше өмір сүруі.	1		

2	Жарқат алаңи көзге мединиалык комек көрсету жөнінде	—
3	Жер сілкінің	—
4	Жер сілкінің	—
5	Жердің оныраудың мен сезін, көмкіншілік орын алыны	—
6	Даңтал боран	—
7	Әсері мұқты улы заттардан үзінгендегі көсегілердің алғашқы мединиалык комек көрсету	—
8	Әртүрлі жарықтастар алу жәндайтын тараған алғашқы мединиалык комек	—
9	Әртүрлі жарықтастар алу жәндайтын тараған алғашқы мединиалык комек	—
10	Жаппай жарасат алу көзінде алғашқы мединиалык комек	—
11	Жаппай жарасат алу көзінде алғашқы мединиалык комек	—
12	Жараң мен жарасат алу жағдайларында алғашқы мединиалык комек көрсету	—
13	Жараң мен жарасат алу жағдайларында алғашқы мединиалык комек көрсету	—
14	Денсаулық және салынудың емір салты туралы жалпы туспен	—
15	Денсаулық және салынудың емір салты туралы жалпы туспен	—

## Өмір қауіпсіздігінің негіздері (ӨҚН)

7 сыйнып

Сабак №	Тасқыншылар	Сағат саны	Оғеріс күні. Сыйныбы	
			7 А	7 Б
1	Су тасқыны	1		
2	Өрман және дала ерті	1		
3	Ойларғаң аялтар және ілізали аялтар	1		
4	Ойларғаң аялтар және ілізали аялтар	1		
5	Әсері мұқты улы заттардың калыңғатарынан туындастырылған аялтар	1		
6	Әсері мұқты улы заттардың калыңғатарынан туындастырылған аялтар	1		
7	Жаппай жарасат алу және басқа да көзесінде жағдайларда алғашқы мединиалык комек	1		

8	Жапыл жарасат алу көзинең алғашқы мелининалык көмек	1
9	Жапыл жарасат алу көзинең алғашқы мелининалык көмек	1
10	Жара мен жарасат алу жөн баска да көзинең жол төрле алғашқы мелининалык көмек	1
11	Табиги аптар	1
12	Күн күрсірет	1
13	Жара мен жарасат алу жөн төрле алғашқы мелининалык көмек көрсету	1
14	Денсаулық және салынуды енір салынғыштың тұрағы жағдамы үсінік	1
15	Денсаулық және салынуды енір салынғыштың тұрағы жағдамы үсінік	1

## Омір күйіндегі негіздері (ӨКН)

### 8 сынып

Сабак №	Тәжірибелер	Сағат саны	Оғарыл күні Сыныбад	
			♂	♀
1	Табиғат аптары /шумындар мен жаты жеңелер/	1		
2	Табиғат аптары /шумындар/	1		
3	Табиғат аптары /жер сілкінісі/	1		
4	Табиғат аптары/жанаргаудың жайындары/	1		
5	Жара мен жарасат алу жөн баска да көзинең жагдайларда алғашқы мелининалык көмек көрсету	1		
6	Жара мен жарасат алу жөн баска да көзинең жагдайларда алғашқы мелининалык көмек көрсету	1		
7	ӨКН. Жара мен жарасат алу жөн баска да көзинең жагдайларда алғашқы мелининалык көмек көрсету	1		
8	Жүргізілік аурулардың алдын алу	1		
9	Жүргізілік аурулардың алдын алу	1		
10	Сілдім үйінің /үйдегі орын/	1		
11	Шабуыл /кошелек шабуыл/	1		
12	Ұралық /штерледі үрлік/	1		
13	Алғашқы жардел /қанды қалай тостегідей/	1		

14 Алгашы жардем /егер адам дем алмаса/ 1

15 Алгашы жардем /бет жаракаты/ 1

### Өмір қауіпсіздігінің негізлери (ӨҚН)

9 сынып

Сабак №	Тәсілдер	Сарал саны	Оғөтін күні Сыныбы		
			9 <sup>а</sup>	9 <sup>б</sup>	9 <sup>в</sup>
1	Радиоактивтік заттардың калдықтарынан туындастырылған апартар	1			
2	Радиоактивтік заттардың калдықтарынан туындастырылған апартар	1			
3	Радиоактивтік заттардың калдықтарынан туындастырылған апартар	1			
4	Өндірістік апартар және зілзалы апартар	1			
5	Әсепті мұқты улы заттардың калдықтарынан туындастырылған апартар	1			
6	Әсепті мұқты улы заттардың калдықтарынан туындастырылған апартар	1			
7	Жаппай жаракат алу және басқа да келенсі жағдайларда алгашы медициналық комек	1			
8	Гидролинамикалық апартар	1			
9	Жаппай жаракат алу кезіндегі алгашы медициналық комек	1			
10	Жара мен жаракат алу және басқа да келенсі жағдайларда алгашы медициналық комек	1			
11	Табиги апартар	1			
12	Күн күркіреу	1			
13	Жара мен жаракат алу жағдайларында алгашы медициналық комек көрсету	1			
14	Денсаулық және салауды омір салы тұрады жағын түсінік	1			
15	Денсаулық және салауды омір салы тұрады жағын түсінік	1			

Жылдың орта жылдығы - 10-жылдық жылдықтың жаңайшырылған түрде жылдық жылдығынан көрсетіледі.

13 Жылдың орта жылдығы

14 Түркін және түркін

15 Жылдың орта жылдығы - 10-жылдық жылдықтың жаңайшырылған түрде жылдық жылдығынан көрсетіледі.

**Колданылған әдебиеттер:**

1. Әмір қауіпсіздігінің негіздері - Сүгірәлі Тайжанов  
«Дәнекер» халыкаралық күкік және халыкаралық бизнес академиясы  
Астана – «Дәнекер» -2005 ж
2. Сборник нормативных документов и программ начальной военной подготовки  
Алматы 1997 г
3. Основы безопасности жизнедеятельности 1,2 часть  
Агентство РК по ЧС Алматы -2003 г